

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
Registraturet	
Ink.	2015 -12- 03
Dnr:	151 - 1933 / 2015
Till:	RVI

Justerat 2015-11-27

Åsa Lindhagen (MP) och Andrea Ström (M)

§ 14

Förslag till reviderade riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning

Dnr 3.1.1-579/2015

Socialnämndens beslut

- 1 Socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer.
- 2 Socialnämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för behandling i kommunfullmäktige.
- 3 Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige ger socialnämnden delegation att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar för handläggning enligt riktlinjerna.
- 4 Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslag ger socialnämnden delegation till socialförvaltningen att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar och till förvaltningschefen att teckna dessa.

Ärendet

I Stockholms stad finns sedan 1967 ett kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (Kommunalt bostadsbidrag för handikappade, KBH). Genom bidraget får personer med funktionsnedsättning ersättning för merkostnader i boendet som deras funktionsnedsättning medför. Syftet är att underlätta för personer med funktionsnedsättning att få en bostad som är ändamålsenlig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

Riktlinjerna reviderades senast i december 2002 (Dnr 1147/2002) och har därefter gällt sedan den 1 januari 2003. Socialförvaltningen anser att arbetet med årliga tillämpningsanvisningar och införandet av ett beräkningsverktyg i Paraplysystemet 2012 har förbättrat förutsättningarna för att kunna fatta korrekta och likvärdiga beslut. Förvaltningen anser dock att riktlinjerna behöver anpassas i förhållande till nu gällande lagstiftning och föreskrifter, som staden enligt riktlinjerna ska tillämpa i handläggningen. I

samband med att riktlinjerna uppdateras föreslår förvaltningen också en namnändring av bidraget till kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning – KBF.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 25 september 2015.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vid protokollet

Lisbeth Westerlund
Sekreterare

Handläggare:
Pia Ehnhage
Telefon: 508 25911

Till
socialnämnden

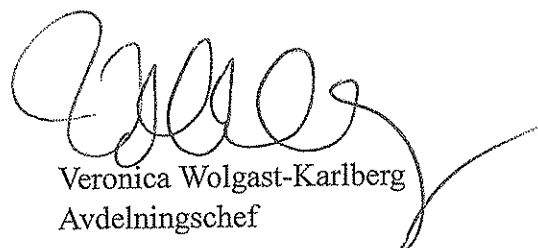
Förslag till reviderade riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer.
2. Socialnämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för behandling i kommunfullmäktige.
3. Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige ger socialnämnden delegation att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar för handläggning enligt riktlinjerna.
4. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslag ger socialnämnden delegation till socialförvaltningen att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar och till förvaltningschefen att teckna dessa.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast-Karlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I Stockholms stad finns sedan 1967 ett kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (Kommunalt bostadsbidrag för handikappade, KBH). Genom bidraget får personer med funktionsnedsättning ersättning för merkostnader i boendet som deras funktionsnedsättning medför. Syftet är att underlätta för personer med funktionsnedsättning att få en bostad som är ändamålsenlig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

Riktlinjerna reviderades senast i december 2002 (Dnr 1147/2002) och har därefter gällt sedan den 1 januari 2003. Socialförvaltningen anser att arbetet med årliga tillämpningsanvisningar och införandet av ett beräkningsverktyg i Paraplysystemet 2012 har förbättrat förutsättningarna för att kunna fatta korrekta och likvärdiga beslut. Förvaltningen anser dock att riktlinjerna behöver anpassas i

förhållande till nu gällande lagstiftning och föreskrifter, som staden enligt riktlinjerna ska tillämpa i handläggningen. Förvaltningen har bedömt att det finns ett behov av att renodla och förtydliga riktlinjerna utifrån syftet att bidraget ska vara ett komplement till statliga bostadsförmåner och kompensera för merkostnader i boendet som är en följd av funktionsnedsättning. Vidare behöver det förtydligas vilka inkomster hos barn som ska ingå i underlaget när kommunala bostadsbidraget beräknas. Förvaltningen föreslår att det är delar av barns årsinkomst av kapital och förmögenhet som ska medräknas, inte hela årsinkomsten, samt att nuvarande nedre åldersgräns på 16 år slopas. Förvaltningen föreslår också att hela, inte som idag halva, den skattepliktiga delen av vårdbidrag ska medräknas i årsinkomsten, eftersom denna del av vårdbidrag utgör en pensionsgrundande inkomst. I samband med att riktlinjerna uppdateras föreslår förvaltningen också en namnändring av bidraget till kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning – KBF.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer och överlämnar det till kommunstyrelsen för behandling i kommunfullmäktige och att socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att ge socialnämnden delegation att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar för handläggning enligt riktlinjerna. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget föreslår förvaltningen att socialnämnden delegerar till socialförvaltningen att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar och till förvaltningschefen att teckna dessa.

De reviderade riktlinjerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Bakgrund

I Stockholms stad finns sedan 1967 ett kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (Kommunalt bostadsbidrag för handikappade, KBH). Riktlinjer för KBH fastställdes av kommunfullmäktige i september 1996 (Kfs 1996:18). De har därefter reviderats i december 2002 (Dnr 1147/2002). Genom bidraget får personer med funktionsnedsättning ersättning för merkostnader i boendet som deras funktionsnedsättning medför. Syftet är att underlätta att få en bostad som är ändamålsenlig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

En förutsättning för att KBH ska kunna beviljas är att den enskilde är folkbokförd i Stockholms kommun och kan påvisa en merkostnad för bostaden. Med merkostnad avses att behovet av

bostaden ska vara föranlett av den enskildes funktionsnedsättning och att kostnaden för bostaden överskrider de gränsvärden som anges i stadens riktlinjer. Den bostad som KBH söks för ska ha en god standard och vara utrustad så att den är lämplig med hänsyn till den enskildes funktionsnedsättning. KBH omfattar även bostad som förmedlats via beslut enligt SoL eller LSS.

För stöd som avser bostadskostnader har staten huvudansvaret. KBH ska därför ses ett komplement till statliga bostadsförmåner såsom bostadsbidrag och bostadstillägg. Sedan januari 2012 finns även ett statligt boendetillägg, som är ett inkomstskydd för personer som inte längre har rätt till aktivitetsersättning eller sjukersättning.

Bestämmelserna om KBH grundar sig på kommunala riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat och är inte någon ekonomisk ersättning som kommunen är skyldig utge enligt lag eller föreskrift. Beslut om KBH fattas därför med stöd av 4 kap 2 § SoL. Kommunen saknar möjlighet att med stöd av socialtjänstlagen återkräva bidrag som har betalats ut på felaktiga grunder. Däremot finns det möjlighet för kommunen att begära skadestånd för ekonomisk skada vid brott såsom bedrägeri.

KBH fastställs efter en beräkning baserad på den enskildes bostadskostnad och årsinkomst. Vid beräkningen ska de statliga bestämmelserna om bostadsbidrag tillämpas, med vissa undantag. Den 1 januari 2011 upphörde lagen (1993:737) om bostadsbidrag att gälla. Lagregler om bostadsbidrag fördes i stället in i den nya socialförsäkringsbalken (2010:110) som trädde i kraft vid samma tidpunkt (93-98 kap SFB).

Vid beräkning av bidragsgrundande bostadskostnad för KBH ska Försäkringskassans årliga föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara boendekostnad och Pensionsmyndighetens föreskrifter om uppskattning av kostnaden för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift (PFS 2014:11 för år 2015) tillämpas.

För 2015 gäller följande genomsnittliga bostadskostnad per månad i Stockholms län för olika typer av hushåll (FKFS 2014:9):

1-2 vuxna 5 975 kr/mån
1-2 vuxna och 1 barn 7 050 kr/mån
1-2 vuxna och 2 barn 8 650 kr/mån
1-2 vuxna och 3 barn 10 825 kr/mån
1-2 vuxna och fler än 3 barn 10 825 kr/mån och 1 600 för varje fler barn.

Bidrag kan enligt stadens riktlinjer beviljas med 90 procent utöver ovanstående nivåer för olika hushåll. Bidrag som understiger 50 kronor betalas inte ut.

Socialförvaltningen bedömer att arbetet med årliga tillämpningsanvisningar och införandet av ett beräkningsverktyg i Paraplysystemet har förbättrat förutsättningarna för stadsdelsnämnderna att kunna fatta korrekta och likvärdiga beslut. Förvaltningen anser dock att riktlinjerna behöver förtydligas i vissa delar och anpassas i förhållande till nu gällande lagstiftning. Bland annat behöver hänvisningarna till lagstiftning och föreskrifter uppdateras. Förvaltningen vill också förtydliga vilka inkomster hos barn som ska medräknas i den bidragsgrundande årsinkomsten, att det är delar av hemmavarande barns årsinkomst av kapital och förmögenhet som bör medräknas.

Enligt nuvarande riktlinjer ska 50 procent av den skattepliktiga delen av vårdbidrag tas med i årsinkomsten när det kommunala bostadsbidraget beräknas. Vårdbidrag enligt socialförsäkringsbalken (22 kap SFB) är en ersättning från Försäkringskassan till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning. Vårdbidrag ersätter dels för det merarbete i form av särskild tillsyn och vård som barnets funktionsnedsättning innebär för föräldrarna (skattepliktig del), dels för de merkostnader som barnets funktionsnedsättning medför (ej skattepliktig del). Den skattepliktiga delen av vårdbidraget utgör en pensionsgrundande inkomst. Förvaltningen ser det som rimligt att medräkna hela den skattepliktiga delen av vårdbidrag i årsinkomsten för kommunalt bostadsbidrag.

I samband med att riktlinjerna uppdateras föreslår förvaltningen också en namnändring av bidraget till kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning – KBF.

Med de föreslagna förändringarna vill förvaltningen förstärka riktlinjerna som underlag för arbetet med årliga tillämpningsanvisningar som i sin tur ska ge ett gott stöd i den praktiska tillämpningen. Det finns enligt förvaltningens uppfattning ett behov av att förtydliga och renodla riktlinjerna utifrån det kommunala bostadsbidragets syfte att vara ett komplement till statliga bostadsförmåner och kompensera för merkostnader som kan uppkomma för personer med funktionsnedsättning som behöver en anpassad och lämplig bostad.

Ärendet

Socialförvaltningen beskriver i detta avsnitt de ändringar som föreslås i riktlinjerna för stadens kommunala bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (bilaga 1). I förslaget till reviderade riktlinjer har förvaltningen ändrat följande:

Ändrad benämning föreslås från KBH till KBF

Namnet på stadens kommunala bostadsbidrag ändras från KBH (kommunalt bostadsbidrag till handikappade) till KBF (kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning).

Målgruppen förtydligas

I nuvarande riktlinjer anges det att kommunalt bostadsbidrag utgår till i Stockholms stad folkbokförd person eller till hushåll med familjemedlem som har funktionsnedsättning.

Förvaltningen föreslår att riktlinjerna förtydligas med att stadens kommunala bostadsbidrag som huvudregel avser personer med funktionsnedsättning som är folkbokförda och bosatta i Stockholms kommun, och som kan påvisa en merkostnad i sitt boende till följd av funktionsnedsättning.

Förvaltningen föreslår att undantag från huvudregeln ska göras

1. om en person till följd av ett beslut som Stockholms stad har fattat, flyttar till en bostad med särskild service enligt LSS eller SoL i en annan kommun. Den enskilde ska i dessa fall behandlas på samma sätt som om han eller hon var bosatt och folkbokförd i Stockholms stad.
2. om en person på motsvarande sätt flyttar till en bostad med särskild service enligt LSS eller SoL i Stockholms stad, efter ett placeringsbeslut som fattats av en annan kommun, så har den enskilde inte rätt till KBF från Stockholms stad även om personen blir bosatt och folkbokförd i kommunen. Om ansvaret för ett sådant ärende överförs till staden får den enskilde också rätt till KBF.

Förvaltningen anser att personer som staden köper plats för i boenden i andra kommuner inte ska behandlas annorlunda än kommuninvånare som beviljas bostad med särskild service i staden. Att ett beslut om boende beviljas i en annan kommun beror ofta på att insatsen inte kunnat verkställas inom staden på grund av bristen på bostäder i Stockholm.

På motsvarande sätt anser förvaltningen inte att det är rimligt att Stockholms stad ska ansvara för merkostnader i boendet för en person som en annan kommun efter ett beslut har verkställt i ett boende innanför stadens geografiska gräns. Däremot ska den enskilde ha rätt till KBF om ansvaret för ärendet övergår till staden. Det kan ske efter ett beslut om överflyttning av en persons ärende enligt 2 a kap. 4 § 4 och 10 § SoL eller efter en ansökan om förhandsbesked enligt 16 § LSS om rätt till insatsen bostad med särskild service enligt LSS som staden beviljar.

Socialförvaltningen och stadsledningskontorets juridiska avdelning har bedömt att frågan bör regleras i kommunfullmäktiges riktlinjer.

Bostad med särskild service enligt SoL och LSS

Det förtydligas i de föreslagna riktlinjerna att det endast är bostad med särskild service enligt SoL och LSS för personer med funktionsnedsättning som avses med nuvarande skrivning om att bostad som förmedlats via beslut enligt SoL eller LSS också ger rätt till KBH. Särskilda boendeformer som avser äldreomsorg, dvs. nuvarande vård- och omsorgsboenden, eller andra boendeformer såsom HVB (hem för vård och behandling), försöks- och träningslägenheter, stödboende m.fl. ger inte rätt till bidrag. Förtydligandet innebär ingen ändring i sak eller jämfört med nuvarande tillämpning.

Prövning av om behovet kan tillgodoses på annat sätt

Eftersom det kommunala bostadsbidraget endast utgör ett komplement till statliga bostadsförmåner tydliggörs i riktlinjerna att hänsyn ska tas till om behovet helt eller delvis kan tillgodoses på annat sätt när rätten till KBF prövas. KBF ska inte beviljas för sådant som den enskilde skulle kunna få statligt bidrag för. Det måste därför framgå av utredningen om den enskilde har statligt bostadsbidrag, bostadstillägg eller motsvarande bidrag, eller har ansökt om sådant.

Beräkning av bidragsgrundande bostadskostnad

Den bidragsgrundande bostadskostnaden ska huvudsakligen beräknas med tillämpning av 97 kap 14 § SFB och aktuella föreskrifter från Pensionsmyndigheten om uppskattning av kostnaden för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift samt aktuella föreskrifter från Försäkringskassan om genomsnittlig och högsta godtagbara boendekostnad enligt 19 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter, RFFS 1998:9. Skrivningen i

riktlinjerna innebär endast en uppdatering av den lagstiftning och de föreskrifter som ska tillämpas.

Vid bedömningen av skälig bostadsyta, dvs. antal rum och kök som med hänsyn till hushållets storlek och övriga omständigheter ska kunna ligga till grund för KBF föreslås att rum till hemmavarande vuxna barn som den enskilde inte har något underhållsansvar för enligt 7 kap 1 § föräldrabalken (FB) inte ska medräknas. Med vuxna barn avses barn som har fyllt 18 år om de slutat skolan. Om de fortfarande går i skolan på gymnasienivå eller motsvarande räknas de som barn tills att de slutat skolan, dock längst tills att de fyller 21 år. Denna regel tillämpas idag och socialförvaltningen anser att den bör skrivas in i riktlinjerna.

Vid beräkningen ska vid behov hyreskostnad för garage- eller uppställningsplats medräknas enligt nuvarande riktlinjer. Förvaltningen föreslår att begreppet "handikappfordon" ändras till "individanpassat fordon" och att detta ska avse motorfordon som den enskilde beviljats bilstöd eller motsvarande bidrag för att anpassa en bil efter den enskildes funktionsnedsättning.

Beräkning av bidragsgrundande årsinkomst

Vid beräkning av den bidragsgrundande inkomsten ska i huvudsak SFB:s bestämmelser i 97 kap. 2-13 § § om bidragsgrundande inkomst för bostadsbidrag till barnfamiljer tillämpas.

Hemmavarande barns inkomster av kapital

Inkomster som hemmavarande barn från 16 år har ska enligt nuvarande riktlinjer medräknas i den bidragsgrundande årsinkomsten. Förvaltningen föreslår därför några ändringar och förtydliganden:

Förvaltningen föreslår att det är hemmavarande barns inkomster av kapital som ska medräknas, vilket är i överensstämmelse med SFB:s bestämmelser om statligt bostadsbidrag.

Med hemmavarande barn avses enligt förslaget barn som den enskilde har ett underhållsansvar för enligt 7 kap 1 § FB, dvs. barn under 18 år eller, om de fortfarande går i skolan (gymnasienivå), längst tills att de fyller 21 år.

Förvaltningen föreslår vidare att varje barn ska kunna ha årsinkomster av kapital på upp till hälften av ett prisbasbelopp, vilket motsvarar 1 854 kronor per månad i 2015 års nivå. Det är

endast den del av barnets årsinkomster av kapital som överstiger hälften av ett prisbasbelopp som ska läggas till den KBF-grundande inkomsten. Tidvis boende barns eller familjehemsplacerade barns inkomster ska dock inte medräknas.

Vårdbidrag

Enligt nuvarande riktlinjer ska endast femtio procent av den skattepliktiga delen av vårdbidrag medräknas i den årsinkomst som ligger till grund för det kommunala bostadsbidraget. Förvaltningen föreslår i stället att hela den skattepliktiga delen ska medräknas.

Vårdbidrag är en statlig ersättning som Försäkringskassan administrerar och som betalas ut till föräldrar som behöver vårda barn med funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom. Bidraget består av en skattepliktig del som ersätter för det merarbete som barnets funktionsnedsättning medför för föräldrarna, och en del som inte är skattepliktig som ersätter för merkostnader som barnets funktionsnedsättning förorsakar. Den skattepliktiga delen av vårdbidrag utgör en pensionsgrundande inkomst. Förvaltningen anser att det är rimligt att lägga hela den skattepliktiga delen till årsinkomsten när det kommunala bostadsbidraget beräknas, på samma sätt som gäller för exempelvis statligt bostadsbidrag och bostadstillägg eller när kommunen ska beräkna enskildas avgifter för hemtjänst. Den del av vårdbidraget som utgör ersättning för merkostnader ska däremot aldrig medräknas.

Förmögenhet

Förvaltningen föreslår att viss del av hemmavarande barns förmögenhet ska medräknas i den bidragsgrundande årsinkomsten på samma sätt som för den enskilde och andra vuxna som den enskilde sammanlever med. Här avses hemmavarande barn som den enskilde har ett underhållsansvar för enligt 7 kap 1 § FB, jämfört med sammanboende barn från 16 år i nuvarande riktlinjer.

Med förmögenhet avses värdet av tillgångarna efter avdrag för skulder. Vid förmögenhet som för ensamstående överstiger fem gånger prisbasbeloppet och för barnfamiljer eller sammanboende åtta gånger prisbasbeloppet, ska den bidragsgrundande årsinkomsten höjas med 20 procent av det överstigande beloppet.

Förvaltningen föreslår att undantag från att medräkna barns förmögenhet ska göras för ersättning som betalas ut med anledning av att någon annan orsakat barnet skada eller kränkning och för

ersättning som barnet fått med anledning av medfödd skada, förlösningsskada, olycksfall eller sjukdom.

Tidvis boende barns eller familjehemsplacerade barns förmögenhet ska dock inte medräknas.

Förhöjt bostadsbidrag

Förvaltningen föreslår att nuvarande formulering om förhöjt bostadsbidrag slopas. I riktlinjerna står följande:

”Ensamstående ska erhålla förhöjt bostadsbidrag om boendekostnaden medför att personen har mindre än 122 procent av basbeloppet. För familjer bör aktuell socialbidragsnorm vara vägledande vid beslut om förhöjt bidrag.”

Ändringen föreslås mot bakgrund av syftet med stadens kommunala bostadsbidrag är att utgöra en ersättning för merkostnader i boendet till följd av funktionsnedsättning. I de fall en person som ansöker om kommunalt bostadsbidrag har svårigheter att klara sin egen försörjning är det viktigt att ge personen stöd i att också ansöka om försörjningsstöd. I staden vägs det kommunala bostadsbidraget in i bedömningar som avser försörjningsstöd till personer som ansöker om ekonomiskt bistånd.

Utbetalning av KBF

Förvaltningen föreslår att nuvarande lägsta gräns för när bostadsbidraget ska betalas ut höjs från 50 till 100 kronor.

Beslut

Beslut om KBF fattas med stöd av 4 kap 2 § SoL eftersom någon rätt till kommunalt bostadsbidrag inte finns enligt socialtjänstlagen. Ett beslut om avslag enligt 4 kap 2 § SoL ska alltid föregås av en individuell prövning enligt 4 kap 1 § SoL, då den enskilde alltid har rätt att ansöka om bidrag enligt 4 kap 1 § SoL. Detta har skrivits in i de föreslagna riktlinjerna.

Förvaltningen har också tydliggjort att ett nytt individuellt beslut om KBF ska fattas vid varje årsskifte, baserat på aktuell prisbasbelopp och nya föreskrifter om uppskattning av kostnaden för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift samt om genomsnittlig och högsta godtagbara boendekostnad. Bakgrunden är att förvaltningen uppmärksammat att stadsdelsnämndernas hantering skiljer sig åt.

Därutöver gäller fortfarande att ett beslut ska omprövas så snart det sker en ändring i de förhållanden som legat till grund för beräkningen av det kommunala bostadsbidraget. Det nya beslutet ska gälla från och med den månad efter den då ändringen inträffade.

I riktlinjerna har det tydliggjorts att det saknas möjlighet för staden att med stöd av socialtjänstlagen återkräva kommunalt bostadsbidrag eftersom beslut fattas med stöd av 4 kap 2 § SoL och baseras på kommunala riktlinjer. Däremot finns det möjlighet för kommunen att begära skadestånd för ekonomisk skada vid brott såsom bedrägeri.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, strategiska enheten. Förslaget till reviderade riktlinjer har utarbetats i samarbete med stadsledningskontorets juridiska avdelning och en arbetsgrupp med representanter från tre stadsdelsförvaltningar. Socialnämndens och äldrenämndens råd för funktionshinderfrågor har behandlat ärendet vid sammanträde den 15 oktober 2015. Socialförvaltningens förvaltningsgrupp har behandlat ärendet den 14 oktober 2015.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I detta ärende föreslås förändringar av stadens riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag, som i första hand syftar till att anpassa riktlinjerna i förhållande till den lagstiftning och de föreskrifter som enligt kommunfullmäktiges beslut ska tillämpas vid handläggningen. Syftet är också att förtydliga riktlinjerna för att underlätta tillämpningen och minska utrymmet för tolkningar. Riktlinjerna innehåller i stort samma bestämmelser och samma gränsvärden som tidigare, utifrån gällande prisbasbelopp och med tillämpning av gällande föreskrifter för genomsnittshyror och driftskostnader, men de innehåller även ändringar som kan komma att påverka bedömningar och beräkningar av rätten till stadens kommunala bostadsbidrag i enskilda ärenden. De föreslagna ändringarna har emellertid inte detta som sitt huvudsakliga syfte, utan att säkerställa en rättssäker och likvärdig handläggning av god kvalitet.

Genom åren har socialförvaltningen arbetat med att förtydliga hur ansökan om stadens bostadsbidrag ska handläggas, bland annat genom tillämpningsanvisningarna och införandet av ett beräkningsverktyg i Paraplysystemet. Förvaltningen anser att

detta sammantaget bidragit till ökad rättssäkerhet och ökad kvalitet i de beslut om KBH som staden fattar, men att riktlinjerna nu behöver ses över. De här föreslagna förändringarna av riktlinjerna bedöms nödvändiga för att kunna upprätthålla och utveckla en korrekt och rättssäker handläggning.

På sikt kan det finnas behov av att se över det kommunala bostadsbidraget också ur andra aspekter, men det har inte varit syftet med de förändringar av riktlinjerna som presenteras i detta ärende. Bidraget har emellertid funnits i många år och det kan därför vara motiverat att utvärdera bidragets konstruktion mer djupgående för att utreda behovet av eventuella ändringar, bland annat i förhållande till de statliga bostadsförmånerna.

En annan angelägen fråga handlar om fördelningen av kostnader för det kommunala bostadsbidraget mellan olika stadsdelsnämnder. Inflyttningen till nyproducerade lägenheter kommer att öka framöver och belasta stadsdelsnämnder olika beroende på omfattningen och fördelningen av nyproduktion, geografiskt läge mm. För att illustrera detta kan nämnas att hyran för en lägenhet i en nybyggd bostad med särskild service enligt LSS i Norra Djurgårdsstaden kan överstiga 15 000 kronor per månad.

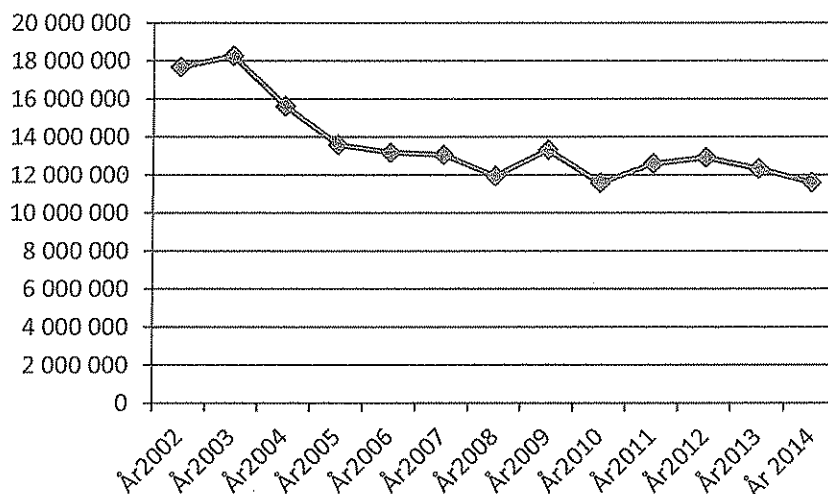
Stadsdelsnämnderna finansierar det kommunala bostadsbidraget via det anslag som inte är prestationsbaserat. Fördelningen i detta anslag tar inte hänsyn till hur stora kostnader för bostadsbidraget en nämnd har. I stället baseras de på fyra variabler; andel personer med vårdbidrag, andel personer med handikappersättning, andel personer med färdtjänst under 65 år och andel personer med assistansersättning från Försäkringskassan.

Det är därför inte möjligt att förstärka fördelningen som går till bostadsbidrag utan att förändra resursfördelningsmodellen. Socialförvaltningen anser att det finns en risk för att stadsdelsnämndernas ansvar för det kommunala bostadsbidraget kan inverka negativt på utbyggnadstakten och att det därför kan vara motiverat att utreda frågan.

Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning, beviljades sammanlagt 727 personer till en kostnad av 11,6 miljoner kronor under 2014. Sett över längre tid har kostnaderna för bostadsbidraget minskat, vilket framgår av nedanstående tabell. Samtidigt som utbetalningarna totalt sett har minskat 2014 jämfört

med de två föregående åren har antalet personer med kommunalt bostadsbidrag ökat.

Kostnader för KBH 2002-2014

En förklaring till stadens minskade kostnader för det kommunala bostadsbidraget är att Försäkringskassans nivåer för genomsnittlig bostadskostnad har höjts väsentligt de senaste åren, vilket har fått till följd att den del av enskildas bostadskostnad som berättigar till kommunalt bostadsbidrag som helhet har minskat. Det låga ränteläget för bostadslån för personer som bor i bostadsrätt eller egnahem har också haft betydelse.

Förvaltningen ser det inte som möjligt att följa upp vilka konsekvenser de föreslagna riktlinjerna får för personer med funktionsnedsättning i staden som har kommunalt bostadsbidrag. Skillnader mellan individens bostadskostnader, inkomster, familjeförhållanden och andra omständigheter som ligger till grund för de beslut som fattas gör detta mycket svårt. Syftet med de föreslagna förändringarna har dock endast varit att uppdatera och förtydliga riktlinjerna, inte att ändra de grundläggande principerna för rätt till bidrag eller bidragets storlek.

De anpassningar som behöver genomföras i Paraplysystemet om socialnämnden beslutar i enlighet med detta förslag innefattar att justera den skattepliktiga delen av vårdbidrag som ska läggas till inkomsten och förtydliga inkomstberäkningen när det gäller barns inkomster.

kommunfullmäktige och att socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att ge socialnämnden delegation att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar för handläggning enligt riktlinjerna. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget föreslår förvaltningen att socialnämnden delegerar till socialförvaltningen att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar och till förvaltningschefen att teckna dessa.

Socialförvaltningen föreslår att de reviderade riktlinjerna träder i kraft den 1 januari 2017.

Bilagor

1. Förslag till reviderade riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning
2. Riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag (KBH), Kfs 1996:18

Stockholms
stad

KBF - kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning

RIKTLINJER

Dnr xxx
KF, xxx 201X

stockholm.se

Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF)

Gäller från och med den 1 januari 2017

Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF) syftar till att underlätta för personer med funktionsnedsättning att kunna få och behålla en bostad som är lämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen. Bostadsbidraget är ett åtagande från stadens sida och utgör ett komplement till statliga förmåner som avser bidrag till bostadskostnad, såsom bostadsbidrag, bostadstillägg och boendetillägg.

Dessa riktlinjer reglerar principerna för det kommunala bostadsbidraget. Riktlinjerna antogs av kommunfullmäktige i september 1996 (Kfs 1996:18, Utl. 1996:166) och har därefter reviderats i december 2002 (Dnr 1147/2002). Den ursprungliga benämningen kommunalt bostadsbidrag till handikappade (KBH) ändras i och med dessa riktlinjer till kommunalt bostadsbidrag till personer med funktionsnedsättning (KBF).

KBF fastställs efter en beräkning baserad på den enskildes bostadskostnad, övriga bostadstillägg och bostadsbidrag samt på inkomst och förmögenhet. Vid beräkningen tillämpas huvudsakligen bestämmelser om bostadsbidrag i socialförsäkringsbalken (93-98 kap SFB). Vid beräkning av bostadskostnad tillämpas Pensionsmyndighetens föreskrifter om uppskattning av kostnaden för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad och Försäkringskassans föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara boendekostnad. Nya föreskrifter fastställs inför varje årsskifte.

Kommunfullmäktige har delegerat till socialnämnden att utarbeta årliga tillämpningsanvisningar för handläggning enligt dessa riktlinjer. Socialnämnden har i sin tur delegerat detta till socialförvaltningen att till förvaltningschefen att teckna dem.

Innehåll

Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF)	3
<i>Allmänna förutsättningar</i>	5
<i>Ansökan</i>	6
<i>Beräkning av KBF</i>	6
<i>Bidragets storlek</i>	8
<i>Beslut</i>	9
<i>Gallringsregler</i>	9

Allmänna förutsättningar

KBF syftar till att underlätta för personer med funktionsnedsättning att kunna få och behålla en bostad som är lämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

En förutsättning för att KBF ska kunna beviljas är att den enskilde är folkbokförd och bosatt i Stockholms stad, med de undantag som anges nedan, och kan påvisa en merkostnad för bostaden. Med merkostnad avses här att behovet av bostaden ska vara föranlett av den enskildes funktionsnedsättning och att kostnaden för bostaden överskrider aktuella gränsvärden enligt dessa riktlinjer. På motsvarande sätt kan en merkostnad anses uppkomma för vårdnadshavare till hemmavarande barn med funktionsnedsättning som behöver en bostad med särskild utformning till följd av barnets funktionsnedsättning.

Merkostnad för bostad till följd av funktionsnedsättning

En merkostnad kan uppstå om en person med funktionsnedsättning behöver en bostad med särskild utformning för att klara ett eget boende, och om kostnaden för bostaden överstiger aktuella gränsvärden för KBF. Gränsvärdena fastställs med tillämpning av Försäkringskassans årliga föreskrifter om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad per månad för hushåll i Storstockholm. Bostaden ska ha en god standard och vara lämpligt utformad med hänsyn till den enskildes funktionsnedsättning. Här avses även tillgänglighet i trapphus och entré.

Bostad med särskild service enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, och enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, till personer med funktionsnedsättning är boendeformer som berättigar till KBF. Undantagna är särskilda boendeformer inom äldreomsorg.

Undantag från villkor om bosättning och folkbokföring

Undantag från villkor om folkbokföring och bosättning i Stockholms stad ska göras om en person till följd av ett beslut som staden har fattat, flyttar till en bostad med särskild service enligt LSS eller SoL i en annan kommun. Den enskilde ska i dessa fall behandlas på samma sätt som om han eller hon var bosatt och folkbokförd i Stockholms stad.

Om en person på motsvarande sätt flyttar till en bostad med särskild service enligt LSS eller SoL i Stockholms stad, efter ett

placeringsbeslut som fattats av en annan kommun, så har den enskilde inte rätt till KBF från Stockholms stad även om personen blir bosatt och folkbokförd i staden. Om ansvaret för ett sådant ärende överförs till staden så får den enskilde också rätt till KBF.

Pröva ansökan och fatta beslut

Stadsdelsnämnden eller annan nämnd som kommunfullmäktige utser prövar och fattar beslut i ärenden om KBF. Prövning och beslutsfattande kan delegeras till tjänsteman.

Ansökan

Ansökan om KBF ska göras skriftligt på stadens ansökningsblankett och vid behov kompletteras med läkarintyg som styrker funktionsnedsättningen och behovet av en bostad med särskild utformning.

Prövning av om behovet kan tillgodoses på annat sätt

Eftersom KBF endast utgör ett komplement till statliga bostadsförmåner ska vid prövningen av rätten till KBF hänsyn tas till om behovet helt eller delvis kan tillgodoses på annat sätt. KBF ska inte beviljas för sådant som den enskilde skulle kunna få statligt bidrag för. Det måste därför framgå av utredningen om den enskilde redan har eller har ansökt om statligt bostadsbidrag, bostadstillägg eller motsvarande bidrag.

Beräkning av KBF

Beräkningen av KBF ska baseras på den enskildes bostadskostnad och årsinkomst. Vid beräkningen tillämpas, med vissa undantag, SFB:s bestämmelser om bostadsbidrag till barnfamiljer i 97 kap SFB.

Bidragsgrundande skälig bostadskostnad

Med bidragsgrundande skälig bostadskostnad avses den för bostaden aktuella grundhyran för hyresrätt, exklusive kostnader för hushållsel men med tillägg för kostnader för bostadens uppvärmning och varmvatten, eller motsvarande kostnad för bostadsrättslägenhet, egen fastighet eller annan likvärdig boendeform.

Den bidragsgrundande bostadskostnaden ska huvudsakligen beräknas med tillämpning av 97 kap 14 § SFB och aktuella föreskrifter från Pensionsmyndigheten om uppskattning av kostnaden för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift samt aktuella föreskrifter från Försäkringskassan om genomsnittlig och högsta godtagbara boendekostnad enligt 19 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter, RFFS 1998:9.

Till grund för den bidragsgrundande bostadskostnaden ska ligga det antal rum och kök som med hänsyn till hushållets storlek och övriga omständigheter kan anses skälig. Rum till vuxna barn som den enskilde inte har något underhållsansvar för enligt 7 kap 1 § föräldrabalken (FB) medräknas inte.

Vid behov ska kostnader för särskild garage- eller uppställningsplats för individanpassat fordon medräknas. Här avses motorfordon som den enskilde beviljats bilstöd eller motsvarande bidrag för att anpassa en bil efter den enskildes funktionsnedsättning.

Bidragsgrundande årsinkomst

Med årsinkomst avses den inkomst som den enskilde och dennes maka, make eller sambo beräknas få under det aktuella kalenderåret. Den bidragsgrundande inkomsten ska avse samma kalenderår som det kommunala bostadsbidraget och fördelas på varje månad under kalenderåret. Även delar av hemmavarande barns inkomster ska medräknas.

Vid beräkning av den bidragsgrundande inkomsten ska SFB:s bestämmelser i 97 kap. 2-13 § § om bidragsgrundande inkomst för bostadsbidrag till barnfamiljer tillämpas, med nedanstående undantag:

Hemmavarande barns inkomster av kapital

Hemmavarande barns inkomster av kapital ska medräknas i den bidragsgrundande årsinkomsten. Här avses barn som den enskilde har ett underhållsansvar för enligt 7 kap 1 § FB. Varje barn kan ha kapitalinkomster upp till hälften av ett prisbasbelopp. Den del av barns årsinkomster av kapital som överstiger ett halvt prisbasbelopp ska läggas till den KBF-grundande inkomsten. Tidvis boende barns eller familjehemsplacerade barns inkomster ska dock inte medräknas.

Vårdbidrag

Skattepliktig del av vårdbidrag betraktas som inkomst och ska medräknas i den bidragsgrundande inkomsten.

Förmögenhet

Viss del av förmögenhet ska medräknas i den bidragsgrundande inkomsten. Med förmögenhet avses värdet av tillgångarna efter avdrag för skulder. Vid förmögenhet som för ensamstående överstiger fem gånger prisbasbeloppet och för barnfamiljer eller sammanboende åtta gånger prisbasbeloppet, ska den bidragsgrundande årsinkomsten höjas med 20 procent av det överstigande beloppet. Hemmavarande barns förmögenhet ska medräknas på samma sätt. Här avses barn som den enskilde har ett underhållsansvar för enligt 7 kap 1 § FB.

Undantag från att medräkna barns förmögenhet ska göras för ersättning som betalas ut med anledning av att någon annan orsakat barnet skada eller kränkning och för ersättning som barnet fått med anledning av medfödd skada, förlossningsskada, olycksfall eller sjukdom.

Tidvis boende barns eller familjehemsplacerade barns förmögenhet ska dock inte medräknas.

Vid beräkning av förmögenhet ska värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostad som avses i 5 § kommunalskattelagen inte beaktas.

Bidragsets storlek

KBF kan uppgå till högst 90 procent av den del som den beräknade bidragsgrundande bostadskostnaden överstiger Försäkringskassans fastställda genomsnittliga bostadskostnad för det år som ansökan om det kommunala bostadsbidraget avser.

KBF ska minskas med 20 procent av den del av den beräknade bidragsgrundande årsinkomsten som för ensamstående överstiger fem gånger prisbasbeloppet och för barnfamiljer och sammanboende åtta gånger basbeloppet.

KBF som understiger 100 kronor per månad betalas inte ut. I dessa fall ska den enskilde få ett beslut om avslag på sin ansökan.

Beslut

Beslut om KBF fattas med stöd av 4 kap 2 § SoL eftersom någon rätt till kommunalt bostadsbidrag inte finns enligt socialtjänstlagen.

Ett beslut om avslag enligt 4 kap. 2 § SoL ska alltid föregås av en individuell prövning enligt 4 kap. 1 § SoL. Detta då den enskilde alltid har rätt att ansöka om bidrag enligt 4 kap. 1 § SoL.

KBF beviljas som huvudregel från och med den månad då ansökan kommit in till stadsdelsnämnden. Om det finns särskilda skäl kan det kommunala bostadsbidraget beviljas retroaktivt, dock inte för längre tid än högst tre månader före ansökningsmånaden. Vad som utgör särskilda skäl får prövas i varje enskilt fall.

Vid varje årsskifte ska ett nytt individuellt beslut om KBF fattas, baserat på aktuellt prisbasbelopp och nya föreskrifter om uppskattning av kostnaden för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift samt om genomsnittlig och högsta godtagbara boendekostnad. Därutöver ska ett beslut omprövas så snart det sker en ändring i de förhållanden som legat till grund för beräkningen av det kommunala bostadsbidraget. Det nya beslutet ska gälla från och med den månad efter den då ändringen inträffade.

KBF betalas ut månadsvis direkt till den enskilde eller, på den enskildes begäran, till någon annan.

Beslut om KBF enligt 4 kap 2 § SoL grundar sig på kommunala riktlinjer och är inte någon ekonomisk ersättning som kommunen är skyldig utge enligt lag eller föreskrift. Kommunen saknar i dessa fall möjlighet att med stöd av socialtjänstlagen återkräva bidrag. Däremot finns det möjlighet för kommunen att begära skadestånd för ekonomisk skada vid brott såsom bedrägeri.

Gallringsregler

Socialtjänstlagens gallringsregler inkluderar ärenden enligt KBF.

Kommunal författningssamling för Stockholm

Utgiven av Stockholms stadskansli

Riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag för handikappade (KBH)

kfs 1996:18

Kommunfullmäktiges beslut den 9 september 1996
(Utl 1996:166)
(Jfr Kfs 1983:1)

Till i Stockholms stad folkbokförd person med funktionshinder eller till hushåll med familjemedlem som har funktionshinder utgår kommunalt bostadsbidrag för handikappade (KBH) efter ansökan på villkor som nedan anges.

KBH syftar till att underlätta för personer med funktionshinder att få ändamålsenlig bostad, som är lämplig med hänsyn till vederbörandes funktionshinder.

En grundförutsättning för att KBH ska kunna utgå är att merkostnad för bostaden kan påvisas samt att bostaden har en god standard och är så utrustad att den är lämplig med hänsyn till den funktionshindrades särskilda behov.

Social distriktsnämnd, stadsdelsnämnd eller annat organ som fullmäktige utser prövar och fattar beslut i ärenden om KBH. Beslut kan delegeras till tjänsteman.

Bostadens standard och storlek

KBH utgår för bostad som är ändamålsenlig med hänsyn till den handikappades behov, och omfattar även bostad som förmedlats via beslut enligt SoL eller LSS med undantag för boende i sjukhem eller ålderdomshem.

Med bruttohyra avses den för lägenheten gällande hyran eller i fråga om egen fastighet eller bostadsrättslägenhet med hyran jämförlig kostnad, med tillägg för värme och varmvatten samt vid behov garage eller uppställningsplats för handikappfordon.

Till grund för beräkningen av KBH ska endast läggas bruttohyra för bostad av den storlek som med hänsyn till antal familjemedlemmar och övriga omständigheter

kfs 1996:18

kan anses som skälig. Om bostaden är större än sökandens behov utgår KBH för en reducerad bostadskostnad.

När det gäller beräkning av bostadskostnaden för egen fastighet/lägenhet skall föreskrifterna för det statliga bostadsbidraget till barnfamiljer (SFS 1993:737) gälla.

Årsinkomst

Med årsinkomst avses den inkomst i pengar eller naturaförmåner som den funktionshindrade och/eller dennes make/maka, sammanboende eller vårdnadshavare kan antas komma att få under det närmaste året. Beräkning av inkomst följer med nedanstående undantag 4–6 § i lagen om bostadsbidrag (SFS 1993:737). Av den skattepliktiga delen av vårdbidraget ska 50% räknas med som inkomst.

Vid förmögenhet överstigande för ensamstående fem gånger basbeloppet och för barnfamiljer eller sammanboende åtta gånger basbeloppet skall årsinkomsten höjas med 20% av det överstigande beloppet. Vid beräkning av förmögenhet skall värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostad som avses i 5 § kommunalskattelagen inte beaktas.

I hushållets årsinkomst ska medräknas inkomst från sammanboende barn över 16 år.

Beräkning av bidrag

Grunden för att bidrag ska utgå är att en merkostnad på grund av funktionshindret kan påvisas.

Bidrag utgår med 90% av boendekostnad utöver de av socialstyrelsen och riksförsäkringsverket (enligt 7 kap Föräldrabalken 3 andra stycket) fastställda genomsnittshyrorna för Storstockholm.

KBH minskas med 20% av årsinkomst beräknad enligt ovan som för ensamstående överstiger fem gånger basbeloppet och för barnfamiljer och sammanboende åtta gånger basbeloppet.

Ensamstående ska erhålla förhöjt bostadsbidrag om boendekostnaden medför att personen har mindre än 122% av basbeloppet. För familjer bör aktuell socialbidragsnorm vara vägledande vid beslut om förhöjt bidrag.

Övrigt

KBH utgår från och med den månad under vilken ansökan ingivits. Ansökan ska om så erfordras kompletteras med läkarintyg. Om särskilda skäl finns kan KBH utgå retroaktivt, dock inte för längre tid än tre månader före ansökningsmånaden.

Omprövning av KBH ska ske en gång om året och därutöver så snart ändring sker i förhållanden som legat till grund för beräkningen av KBH.

kfs 1996:18

Den som uppbär KBH är skyldig att snarast anmäla till stadsdelsnämnd/social distriktsnämnd sådan stadigvarande ändring av familje- eller inkomstförhållanden som kan påverka bidragets storlek. Återbetalningsskyldighet föreligger för oriktigt uppburet KBH.

Om det vid annan prövning än den årliga visar sig att KBH bör utgå med ändrat belopp eller upphöra, ska beslut härom avse tiden från kalendermånaden närmast efter den under vilken de ändrade förhållandena inträffat.

KBH utbetalas månadsvis direkt till sökanden eller efter framställning av denne till annan.

Bidrag understigande 50 kr i månaden betalas inte ut.

Frågan om tolkning och tillämpning av grunderna för kommunalt bostadsbidrag för handikappade avgörs av socialnämnden eller av nämnden utsett organ

Dessa regler träder i kraft den 1 januari 1997, varvid Regler för kommunalt bostadstillägg för handikappade (KBH), fastställda av kommunfullmäktige 1983-02-07 och tillämpningsanvisningar fastställda av socialnämnden 1983 upphör att gälla.

För hushåll som tidigare erhållit KBH gäller särskilda övergångsbestämmelser.

